

ПЕРЕДМОВА ДО ФРАНЦУЗЬКОГО ВИДАННЯ

Ми раді сповістити, що у видавництві Антуана Галлімара у серії «Фоліо» вперше виходить друком повне видання «Маленького принца», здійснене у точній відповідності до першого, американського, видання, єдиного, котре побачило світ за життя автора у 1943 році.

Перебуваючи з 1941 по 1943 рік у вигнанні у Сполучених Штатах Америки і не маючи змоги підтримувати регулярні зв'язки зі своїм паризьким видавцем, Антуан де Сент-Екзюпері довірив публікацію цієї казки нью-йоркському видавничому дому «Рейнол і Гічкок», де згодом з'явилися друком два видання «Маленького принца» — одне французькою мовою, друге англійською — обидва ілюстровані славетними авторськими акварелями. Тільки за три роки, 30 листопада 1945-го, коштом видавництва «Галлімар» вийшов перший наклад «Маленького принца» у Франції. До сьогодні це видання казки було єдиним джерелом усіх публікацій, відомих французькому читачеві.

Та порівнявши американські видання 1943 року з французьким виданням 1945 року, яке побачило світ після смерті автора, ми помітили відчутні розбіжності у відтворенні малюнків, що вийшли з-під пензля Антуана де Сент-Екзюпері. Ці відмінності неможливо пояснити різницею у фарбах чи технікою друку. Що розглядає астроном у свій телескоп? Зорю, якої у французькому виданні немає. Про записи ділка і формули астронома годі й казати, — з малюнками в першому, американському, виданні вони не мають нічого спільного. Можна подумати, що за океаном і рахують по-іншому! Перелік цих дрібних відмінностей чималий — від контурів шарфа

до квіткових пелюсток і віночків, від проміння під ногами ліхтарника і коріння баобабів до пальмових віял. А з початку 50-х років у тексти пере-видань вкралася помилка й щодо того, скільки ж разів на день маленький принц спостерігає захід сонця.

Звідки ж такі розбіжності? Річ у тім, що французький видавець не мав у своєму розпорядженні оригіналів авторських малюнків, а тому змушений був користуватися ілюстраціями з американських видань. Ці ілюстрації відтворили точнісінько такими, якими вони були в цих виданнях, а потім, оскільки для нового друку вони видавалися надто блідими, їх «оживили» або ж «підправили». Використання кальок призвело до ефекту згущення барв у первинних малюнках, і це спричинило ущільнення слабких штрихів; мазки пензля, які виразно простежуються у виданні 1943 року, зникли через «згладжування» кольорів, і чимало деталей таким чином було спотворено, а то й взагалі втрачено.

Тим-то, з огляду на технічні засоби, які є нині в нашому розпорядженні, ми вирішили здійснити нове видання, в основу якого поклали американську версію «Маленького принца».

Отож через п'ятдесят вісім років французькі й франкомовні читачі зможуть прочитати цю світової слави казку з ілюстраціями, котрі власноруч створив і побачив на сторінках своєї книжки автор, і по-новому прилучитися до особистості Антуана де Сент-Екзюпері та його книжки «Маленький принц».

Фредерік д'Асе

— То навіщо ж колючки?

Якщо маленький принц про щось запитував, то не відступався, аж поки отримає відповідь. Той гвинт уже допік мене до живого, і я кинув навмання:

— Та ні до чого вони, квіти випускають їх зі злости!

— О!

Та, подумавши, він майже сердито вигукнув:

— Я не вірю тобі! Квіти слабенькі. Їй довірливі. Вони підбадьбoryють себе, як лишень можуть. Їм здається, ніби з колючками вони такі страшні...

Я промовчав. У ту мить я казав собі: «Якщо цей гвинт не зрушить з місця, то я його як гахну молотком!»

— І ти гадаєш, ніби квіти...

— Та ні, боронь, Боже! Я так не гадаю.

Я сказав тобі перше, що спало на думку. Ти ж бачиш, я зайнятий поважним ділом.

Він приголомшено зиркнув на мене.

— Поважним ділом!

Він глянув на мене, на молоток у моїй руці, на чорні від мастила пальці, на мою постать, що схилилася над штуковиною, котра в його очах була така недоладна.

— Ти говориш, як дорослі!

Мені зробилося соромно. Та він безжально додав:

— Ти все плутаєш... у тебе все догори дригом!

— Ну ти пам'ятаєш... обротьку для баранця... я ж відповідаю за ту квітку!

Я понишпорив у кишені й дістав своє малювання. Маленький принц глянув на нього і засміявся.

— Знаєш, твої баобабі немов капустини...

— О!

А я ж так пишався цими баобабамися!

— А лис... ну, його вуха... вони скидаються на роги... й такі довгелецькі!

І він знову засміявся.

— Ти несправедливий, хлопчино, адже я тільки й умію, що малювати удавів ззовні та зсередини.

— Та дарма, — сказав він, — діти й так знають.

От я й намалював обротьку. А тоді віддав йому той малюнок, і серце моє стислося.

— Ти щось замислив, а я не знаю...

Та на це він нічого не відповів. Тільки сказав:

— Знаєш, одтоді, як я потрапив на Землю... завтра вже рік буде...

А після довгої мовчанки додав:

— Я впав зовсім близько звідцільа...

І зашарівся.

І знову, сам не знаю чому, мене охопила якась дивна печаль. Та все-таки я спитав:

— Отже, не випадково того ранку, як ми зазнайомилися, тиждень тому, ти блукав тут сам-самісінький, за тисячі миль від людських осель? Ти повертався туди, де впав? — Маленький принц ще дужче зашарівся.

А я нерішуче додав: